№ 39 Չորեքշաբթի, 18 Փետրուարի ՀԱՅ ԺԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԳԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՀՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ 1920 ՀՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ Չորեքշաբթի, 18 Փետրուարի № 39

Սոցիալիստական Իմաստասիրության Հայկական Հատուած

ԱՇԽԱՏԱՒՈՐ

ԲԱՆԻՈՐԵԿԱՆ ԵՒ ԳԻՒՂԱՅԻՆԿԱՆ ՕՐԵԹԵՐԹ

Հ. Յ. Դ. Վրաստանի Կենտրոնական եւ Թիֆլիսի Տեղական Կոմիտէներուն

Աշխատաւորներ բոլոր երկրների՝ միացէք

ԱՌԱՆՁԻՆ ՀԱՄԱՐ ԱՐԺԷ 6 ՌՈՒԲԼԻ

Բաժանորդագրվիլն է՝ փետրուարի համար 100 ռ., մարտի—120 ռ., ապրիլի—120 ռ.

Ձեռագրատուները՝ հասցեներ կրկնակիս

ՏԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ ԵՆ ՀԱՅՈՑ ԵՐԷՎԱՆ, Տաքսի Գրիգորի վրայ տարբ. Կանչուում. 4 տարբ. Գրդ. Ի. Ա. 3 տարբ.

ՀԱՅԱՏԻՍ ՏՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԶԵՆ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԻՍ

Խմբագրատունը եւ գրասենեակը բաց է 5—7 ժամ.
ԸՆԴՈՒՆԵԼԻՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄՍԱԿԱՐԳ ՄՕՏ ժ. 12 1 ը.
Խրամատների փ. № 12, Հեռախօս 7—66.

Հասցէն՝ Тифлисъ, Россія. «АШХАТАВОРЪ»
Tiflis, Caucase. Redaction «ACHHATAVOR»

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒՄ Է 1920 ԹՎԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՇԽԱՏԱՒՈՐ

ԲԱՆԻՈՐԵԿԱՆ ԵՒ ԳԻՒՂԱՅԻՆԿԱՆ ՕՐԵԹԵՐԹԻ

ՀՈՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՏՅՈՒՆԵՐԻՑ ԹԵՐԹԸ ԼՍՈՒ ԿԸ ՏԵՍՆԻ ԱՄԵՆ ՕՐ ՄԷՆ ՊԱՏԵԼԵԼՈՎ

ԲԵՓԱՆՈՐԴԵՑԻՆՆ Է՝

Փետրար ամսի համար 100 ռուբլի:

մարտ ամսի համար 120 ռ., ապրիլ ամսի համար 120 ռ.

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԿՐԿՆԱԿԻ

ԱՊԱՌԻԿ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՉԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ

ԲԱԺԻՆ

Ա. ՇԱՀԲԱԶԵԱՆ

ՆԱԽԿԻՆ ԱՍԻՍՏԵՆՏ ԽԵՐԻՆԻ ՀԱՄԱՍԱՐԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԵՐԻ

Մասնակցա մասնակցություններին, կառուցեց հիւանդանոցներ, դրանց մի քանիսի եղ եւ վիճակեցաւ տարերի (1893 և 1916). Էլեկտրաբանական ապրանքի և նաւթաղների իրանիկական գրքերը։ Ամենայն օր, ժամը տասնը 9 և կէսից—10 և կէսը և երեկոյեան 5—7-ը։ Հասցէ՝ Օլգինսկայա փողոց, Մեծը Ազատության տուն, № 8, 1030 բն. 12. 108—45

ԲԱԺԻՆ

Ա. ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ

Վերջացնելով վերջանած է ներքին և էջային հիւանդությունների բաժանմունքը։ Ընդունելություն՝ ամենայն օր։ Ընդունելության ժամերը՝ 5—7 ժ. Բանվորներից գրամ 10 կ. Հեռախօս 17-26. 86—6

Վաստակաւոր Մանիլցիս Կարապետեան, Յովհաննէս Կարապետեան իրենց սրտագեղջով, Սուրբն և Սիրուհի Ազատանդերը. սրտի անուն կոչիւով յայտնում են բարեկամներին և ծանօթներին, որ վաղը տասնոյ 19-ին լրանում է իրենց Քահանային և տնտեսուհուի, առաջինի սիրելի և ազգ. սրտերանց, երկրորդի մոր և եղբօր սրտերանց և վերջինների տատի, քրոջ և եղբօր

Մարգարիտ, Հայկանուշ
եւ
Կոստանտին (Կոտիկ) Յովհաննիսեան
ԱՂԱՍԵԱՆՑՆԵՐԻ

մահուան քառասունորդը օրը, որի առթիւ Բեթղեհեմի եկեղեցում կը կատարուի պատարագ և հոգեհանգիստ։ Պատարագը կը սկսուի ժամը 10-ին, իսկ հոգեհանգիստը ժամը 12-ին, որ-
269 տեղից և կը գնան Խոլիմանի գերեզմանատունը։

„ԿԱՒԿԱՋ ՄԵՐԿՈՒՐԻ" ԵՒ „ՎՈՍՏՈՉՆՈՅԷ"
ԸՆԿԵ ՈՒՐԹԻՆՆԵՐԸ

Կատարում են ապրանքների ապահովագրություն և տեղափոխություն։ Ընդունում են ապրանքներ ի պահուստ և ապահովագրություն համար ընկերությունների պահեստներում։ Կատարում են ամեն տեսակի կամիսիոնական գործեր։ Ապրանքներ տեղափոխում են բոլոր այն ցամաքային գծերով, որոնք մտնում են Կասպիական ծովի նաւատեղիներից։ Պատրաստ են, Սև ծովի նաւատեղիներից և տրաստանից։

Բրիտանական նաւագնացություն ընկերություն «Կունարդ» Steam Shitp Co-Zimited գլխաւոր ներկայացուցիչները։

Ապրանքները ընդունում են ուղարկելու Գոլոս, Լոնդոն, Լիւերպուլ, Մանչեստեր, Անտերպէն, Միրոկով նաւահանգիստները (Նիս Սորի, Բոստոն, Ֆիլադելֆիա) և Կանադայ։

Փոխադրություն մեր ամբարներում Բաթումում ապահովում է «Ռիսլինգ», «Սարատով և Ռիգիսնոյա ավիացիոնական նաւերի ժամանումը։

Տեղեկություններ համար դիմել Թիֆլիս, Նիքոլայեւսկայա, № 3, հեռախօս № 6—62, ընկերությունի գրասենեակը։ 258 3—2

„AUDITORIUM"

ԼՍՈՒԱԿԱՆԱՅԻՆ ՆԻՄԱՇՈՒՄՆԵՐ

Ուրբաթ, փետրուարի 20-ին, 1920 թ.

Թիֆլիսի Կոնսերվատորիայի գահլիճում կազմակերպում է իր

ՅԱՅՏՆԻՊԵՏԵՐԱՐԻ գասախօսությունը.

ՄԱՄԲՐԷ ՄԱՏԷՆՃԵԱՆԸ

ԿԸ ԴԱՍԱԽՕՍԻ

„ՀԻՆ ԹԻՖԼԻՍԻ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆԸ"

Ն Ե Ր Ի Մ Ա Ն Ի Ն

Մեկէն և երեկոյեան ժամը 8-ին

Տոմսակները և նիստերը վաղուց կարելի է տանել «Աշխատաւոր» Թիֆլիս գրատունները, Լոմոնոսովի փ., 13, իսկ գասախօսության օրը Գեղեցիկարվեստի մուտքի մոտ։

Սեղմագրությունը նիստերում է ընդունվում իրարանց անջնջելի մատիտի փոխանակությամբ։ 4—2
216

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ,

ԾԱԽՈՒՍ ԵՄ ԷՄԱՆ

ԿԱԽԵԹԻ ԳԻՆԻ ԵՒ ՏԻՒՂ

մեծ քանակությամբ

Բաշխում ուղարկիս Թալլուտ Քեմբր։ Կարելի է ստանալ նոյնպես։

Զէրբեկեան փող., Ներքնատուն № 99.
258 3—2

ԲԺՇԿԱԿ, ՍԱՆՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՅԴՄԱՄԱՐԴԿԱՆՑ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ

ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ԿԱԲԻՆԵՏ

Թիֆլիս գր. Ա. Դ. ՆԻՍՏԵՆԱՆ

Դարձ ժամանակում հիմնարար բժշկական սրբ և իրանական արիստոկր-ի (ստանական) նոր-գարտ մեքենայով և մեթոդով. Հիմնարար բժշկություն սիֆիլիսի. Երկիրի իսկական 1914 դեռի Ներգրկման Բժշկությունն չանիրի գանգան վատ խոցերի, մոլորվի և կոշտ հիւանդությունների։ Զամանդի սեռական բուսական բժշկությամբ նոր տարի մեքենայով և էլեկտրականությամբ։ Ցանկացողի բժշկություն։ Կանանց ուսանողի, ուշադրությունը գրանցումներ, սիֆիլիսի ենթամա բաների բժշկություն։ Կարիքաւոր ուրամ են ամեն տեսակ ապրանքներ, բացառեցեք և ուրամ չեն ընդունվիր։ Հիւանդությունները ամեն որ առաւօտ 9—10 ժ. երեկոյեան 6—8 և կէս ժ. Կանանց համար կայ տանեկին ընդունարան Հասցէ՝ Զարեանովի պուլվարներ. Ցանցաբերան 73 № 9.
2105 160—50

ԲԺԻՇԿ

Գ. Գ. ՏԷՐ-ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆՑ

Ներքին, երեխայոց և կանանց։ Սամարգանդի 1 տարի, տրսի 4 տարում հիւանդարանների։ Ընդունելությունն ամեն օր. առաւ. 10—11 ժ. և երեկ. 4—6 ժ. Զէրբեկովսկայա, 9. Զարանդիվ տան մոտ։ 121 25—0

ԲԺԻՇԿ

Կ. Ի. ԱԲԶԵԱՆՑ

Նախկին գրգինսաց Հարիսվի համալս. հիւանդ. բժշկական կլինիկայի, ընդունում է խիստ ուշադրությամբ, ներքին, կանանց, սիֆիլիս և ցիր հիւանդություններից։ Ընդունել. ժամը 10-ին 2-ը և երեկ. 5—7-ը։ Մեքենայնաց գրասենեակ։ 1139 փող. № 123. 169—2

ԲԺԻՇԿ

Ն. ՑԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

Ընդունելություն ամեն օր։ Ներքին հիւանդություններ։ Ամենայն ինչ ներքին հիւանդությունների

Քշնամու չդիմեն պատճառով, հարձակման Լոռու բարձրադիրքի լեռների վրայով հետիոտն Երևան է հասնում և մասամբ հայկական զորքի մէջ...

Իր քաջագործութիւնների համար դեռ առաջներն արժանացել է ս. Անանայի և Մատենադարանի 3-րդ տասնեակի զրաքանչներին և հետևեալ շրջաբերականները։

Եւ ահա այժմ, երբ հայկական ազգագրութիւնը և հայ ժողովրդի անկախութեան հարցը մեզ են իրենց վրաձգին, քաջարի մարտիկը զոհ է գնում Քնամու գազանական զենքերին, իր լոյսերի իրականացման սիսեռներս լիցած...

Հանգուցեալի դին ասես 8 թն Մատենին կարգադրեց համաքիզոյցիները՝ չնայած անասունի մեռնասանասանեցին, ուսերի վրայ տարան մինչև Ծնունդ-վարը, 10 վերստ հեռաւորութեամբ և ուժ յորդեցնս իրենց դիրքի հերոսս... Ապա փոքր. 10-ին Ս Օնան Օձնեցու եկեղեցու գագաթում հողին յանձնեցին։ Թաղին 15 հայ զինուորներից բաղկացած մի խմբի հրացանային հանգիստ համազարկերի սրամներ ներքոյ...

Հանգիստ ննջիրներդ, քաջարի զինուոր և հայ ժողովրդի ազատագրութեան զաղաղատ գոռ...

Ս. Վանեան

ՍԱՄՈՒԼ

ԵՐԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆՆԵՐԻՆ...

Ազգային գիմակատների «Ծաղրերգութիւն» լրագրը (№ 28), շարունակելով նորից իր մեր լրագրի դէմ ունեցած բանակոիւը, ասում է.

«Ի զուր է նեղութիւն քաշել մեր մեր դէմ բանակռուող հայը, այն, ինչ նա ասին է մեզ և ուզեցութիւնն շատ վատագ մենք գիտենք և վազուց մենք պաշտպանել ենք այն թէ մանու

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ՅԵՂ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՎԻՐԱՏՅԱԼ ՌԱԶՄՈՒԹԻՒՆԸ ՓՈՂՈՎԸ

Թ. Նիսա *)

Յունուարի 17-ին, ժամը 6-ին բացուեցաւ Նիսայի Բարեգործական ընկերութեան դահլիճում։

Օրակարգն է՝ 1) Զեկուցումներ և 2) ընտրութիւններ։

Հայ Յեղ. Դաշնակցութեան Բաւարարութեան Կ. Կոմիտէն ներկայացուցիչ է Թարգեանցի և Հրանդ Դաշնակցութեան գործունէութեան մասին։ Համառօտ տեղեկութիւն տալով հայերի թիւ, բնակութեան տեղերի, պարարտութեան և անտեսական վիճակի մասին, ընկերակցողը պատմում է թէ Դաշնակցութիւնը վերջին երկու տարուայ ընթացքում ինչ գործունէութիւն է ունեցել։ Բաւարարութեան հայերը որոնց թիւը մօտաւորապէս 50 հազարի է հասնում, ապրում են գլխաւորապէս քաղաքներում և պրոպագանդ են վարում ազգայնութեամբ ու սրբութեամբ։ Բաւական թիւով սրեկոյութիւններ Անատոլուն չունեցեալ է, որ Դաշնակցութիւնը գործունէութիւն է ցոյց տուել, ուշադրութիւն դարձնելով գիւղական սրեկոյութիւնների մասին։

Նախագիծ-փոխարկան զեկուցում Դաշնակցութեան գործունէութիւնը գլխաւորապես կամաւորական շարժման շուրջն է եղել։ իսկ յետոյ Բաւարարութիւնն սկսելուց յետոյ թէ քաղաքներն և թէ անտեսական պայքար է մղել մնացած յեղափոխական կուսակցութիւնների հետ։

Միացած սոցիալիստ նպատակներին։ վերջին ղեկուցումների ընթացքում իրան ա.-ը. կուսակցութիւնը, Դաշնակցութիւնը համարեա միասին է գործել, որովհետև բոլշեվիկան լուրջ-ամենների հետեւանքով ա.-ը.-ները չեն կարողացել իրան այդպիսին որոշ գործունէութիւն երևան բերել։

Կոնֆլիկտային յանձնաժողովի կողմից զեկուցում է ընկ. Նիկ. Մատենեան.—Յանձնաժողովը մի քանի օրուայ ընթացքում բատարանին նիստեր է ստացել քննութիւն անելու համար, սակայն ժամանակի սղութիւնը և դատի գործերի վիրաբերմամբ բաւարար լուսաւորութիւն բացակայութիւնը նիստերը դրել համար նա միայնակ նամակներ է գրել, որով իրեն յանձնարար է եղաւում և ընկերական դատարանի ներողամտութիւնը հայցում։ Կ. Կոմիտէն իր ժամանակին որոշում է հայտարել այս տեղիս Կոնֆլիկտային յանձնաժողովը Կ. Կ.-ի բոլոր որոշումներին համաձայն է, միայն զանում է, որ նրան կուսակցութիւն չարքերից ընդմիջա հեռացնելը խիստ է և ուզի ասել ունենալով նրա զղջումը, ասելիկում է հեռացնել ժամանակաւորապես միայն կուսակցութեան շարքերից։

Ժողովը լրացուցչ տեղեկութիւններ և թեր ու դէմ կարծիքներ լսելուց յետոյ որոշեց.—«Հաստատել Վրաստանի Կենտ. Կոմիտէի որոշումը՝ Յ. Դաշնակցութեան կուսակցութեան շարքերից հեռացնելու մասին, վերապահելով նրան իրաւունք վճռաբեկ բողոք ներկայացնել բիւրօի կից գատական ատեանին։

Մեր գործերը ուսումնասիրեցինք, որ թեև անկարելի էր 2—3 օրուայ ընթացքում բոլոր վկաներին խօսեցնել (կան գործեր, որոնց վերաբերմամբ վկաներ պիտի կանչեն Սրեանից և այլ տեղերից) և չասենք էլ փաստաթղթերը վերջին օրն են ներկայացրել։

Ընկ. Սերգո բողոքում է յանձնաժողովի գանգատկուսութեան դէմ, որովհետև բատարանի նիստերը ուշացնելով իր մեծ ասել, յանձնաժողովը չի քննել ոչինչի ընկերների գործը, որոնց կարող էին գնալ այս կամ այն մարմինների մէջ, որի ղեկուցիչ ոչ ոքի ընկերները Ամ.-ն են կատարածների տակ կամ ընդունելու իրաւունքից չեն կարողանում զրկել։

Ընկ. Նիկ. Մատենան, որ իբրև յանձնաժողովի անդամ, ծանրացել է նիստերի հետ, գանում է, որ մի քանի գործեր երկար ժամանակ են պահանջում քննութեան համար, ուստի առաջարկում է մի մշտական կոնֆլիկտային յանձնաժողով կազմել։

*) Տես «Ազատամարտ», № 37.

ԲՈՒՆԵՒԵԿԱՆ ՀԱՂՈՐԴԱԳԻՐ

Գոնֆս Սակսէյի յայտարարութիւնը

Լիոն, 14 փետր. — Բուլպարիայից հաղորդում են հունգարական տրամայական կուսակցութեան պարագլուխ Սակսէյի յայտարարութիւնը, որը յանգում է միապետութեան վերականգնմանը։ Նրա կարծիքով Բուլգարիան անձնատուրութեան թեկնածու երկրորդական նշանակութիւն ունի Շատերը անգլիական Բաղաքականի կողմնակից են։ միտները չեղած որևէ պետութեան ընկալեն Սաքսէնի, Նորվեգիայի և այլն։

ՀանՇերի ազգայնացումը

Բերլին, 15 փետր.—Լոնդոնից հաղորդում են, որ բանտարների պարագլուխ Ռոբսոնները յայտարարել է թէ լեռնահանքերի բանտարները ընդհանուր գործադուլի միջոցով կերպարանքներն հանքերի ազգայնացման պահանջը։

Լեհերի հեռաձայնի ճախարհակին

Լենինան կառավարութիւնը խոստանում է մի քանի օրից խորհրդային իշխանութեան յայտնել նրա հետ հաշտութեան պայմանները։

Գոլիսը տաճիկներին

Դաշնակիցների դեսպանները խորհուրդ որոշել է Գոլիսը թողնել տաճիկների ձեռքը։ Ասանց նեռն սուլթանը պիտի թող Տաճկաստանի վերջը, գաղութներ, դաշնակցների հանդուրժման տակ։

Անգլօ բոլշեվիկեան յարաբերութիւնները

Անգլիական թերթերում այժմ բոլորովին այլ կերպ են գրում բոլշեվիկների մասին, քան առաջ։ Անգլիացիները կարծում են, որ ռահարական յարաբերութիւնների ամենան կը զարգանան, որ կարիք կը լինի հաշտելու խորհրդային իշխանութեան հետ, որին ալնուհանդերձ չեն ուզում ճանաչել։

Թագմանակաեցիներում

Մոսկա, 16 փետր.—Հիւսիսային Դիւնայի շրջանում և Արեղանդերների ազգաբնակում, Արեղանդերների ամբողջ զորքը դեր ընկաւ, ընդհանը 500 դեսեան և 8 ապաշ։ Բացի այդ վերջերինք 3 թնին թնդանոթ, 50 գնդացիր, բազմաձայնի սուր և փամփուշտ։

Տրոցկի-Դերիկսկաս շրջանում, լրացուցչ տեղեկութիւնների համաձայն, բոլշ գերիներից մեր զորամասերը վերցրին 70 գնդացիր, 1000 անգիտ կան հրացաններ և 700,000 փամփուշտ։ Պիսեկսկոմիրկում շրջանում մեր ռազմաղարտերը յոլցուր թնդանոթ ծալաւում է։ Նարտայի շրջանում մեր կողմն անցան 100 հոգի թնդանոթ զրոյցներ։ Մեռելների և Օդեսսայի շրջաններում ասանց փոփոխութեան։ Գերեկսի և Սիւռի շրջանում հետաքրքրական գործողութիւններ են։ Բանաւոր և Նովոչերկասկի շրջաններում, մեր իլի սարին հասնելի ասաղանում, յամառ կռիւներ տարուեցան։ Սեր Վերիկոնեսանկաս շրջանում մեր զորամասերը, յոլցնելով թշնամու դիմադրութիւնը, կուսք զրաւեցին Շաւրեանս կայարանը։ Դեպքը, ինչպէս և Նովի Զագորիկը Վերիկոնեսանկաց 20—25 վերստ դէպի հարաւ և հարաւ-արևելեան։ Սաստրոպոլի շրջանում մեր գրաւեցինք մի շարք գիւղեր, Սաստրոպոլից 30—40 վերստի հեռաւորութեան։ Լրացուցիչ տեղեկութիւնների համաձայն, Դրոնսաղոսկում մերոնք վերցրել են 30 շրջանցիներ, 590 վագոն, 550 պլատֆորմ և այլն։ Առաջի հարաւի գերիների թիւը 500-ի է հասնում։ Մնացած շրջաններում հետաքրքրական ընդհարումներ են։

ԼՐԱՏՈՒ

ԹԻՖԼԻՍ

Իտալիան առեւտրական միսիան.—Թիֆլիս նոր ժամանած իտալիան առևտրական ատաչիան ատաչիաները անուսաց գնդերի գլխաւորությամբ երեկ այցելել են Սահմանագիր Ժողով և դիտեց պալատը։ Նրանց գալուստն ուրիշով ողջույնի խոսք ասաց նախագահ Ա. Լիսաքիձէն։ Առաջնորդները զալուստնն ուրիշով պատասխանեցին։

◆ Միութի փոխադարձութիւնը Հայաստան.—Մեր քանանչությամբ կենտրոնից Հայաստան փոխադրելու պատճառով դէպի Հայաստան մարդասիրական գնացքների երթևեկութիւնը մի քանի օրով դադարել է։

◆ Ազգային փոխհարաբերութեան մասին.—Այսօր կայանալու Ամենազգային ժողովի օրէնքդրական յանձնաժողովի նիստը, որը քննելու է ազգային փոքրամասնութեան վերաբերեալ նախագիծը։

◆ Խորհրդակցութիւն.—Այսօր նեռքին գրքերի մինիստրական մէջ կայանալու է խորհրդակցութիւն Քիֆլիսը մարդկաց խնդրի շուրջը։

◆ Վահրիգեանի ասոր Թիֆլիսում.—Մոսկուայ Նոնենանների առաջին գրեպիկեան Վահրիգեանի ծնունդն ասոր պատճառով սեղանի ամերիկական գաղութը և ամերիկական հիմնարկութիւնները կազմակերպում են հանդիսաւոր ասեղանութիւն։ Ըստ ամերիկական սովորութեան յոլցուր օրը ևս ամերիկան միասիրները փակ կը լինեն, որովհանև Վահրիգեանի ասոր օրը կերպակի է։

◆ Լիկիդացիոն.—Մերձ ծխախոտագործարանի բանտարան ու ծառայողները մօտ 200 հոգի, գիտել էին հայտարար ասանեն և խորհրդ. որ իրենց լիկիդացիան սրբի համաձայն գործելու ունեցող օրէնքն։ Հայտարար ասանեն նաև և դեռ բաւարարել բանտարների և ծառայողների պահանջը, որ բանտարարը դեպքում արագած գործարանի վարչութիւնը պահանջում է 3—4 միլիոն ռուբլի։

◆ Սուր-վարակիչ հիւանդութիւններ.—Քաղաքային սանիտարական բիւրոյի ասած տեղեկութիւնների համաձայն փետրարի 1-ին քաղաքային սուր-վարակիչ հիւանդացածների կարգն բնաւոր ութիւն—24, մինչեւ նոյն ամսի 15 ը մտել են 6. տասղիներ՝ 3, մեռել 1, մնում են 28. որովհանդերձ ութիւ վ կար՝ 5, մեռել են 2, մնում են 3, տիֆոիդ տիֆով—մտել է 1, մեռել է 1, ընդամենը սուր վարակիչ հիւանդութիւնք եղել են 51, մտել 17, տասղիներ—11, մեռել 3, մնում են 54։

Կենսամբերի սակագին.—Քաղաքային տարբերությունը սահմանել է հետեւեալ սակագինը—տարբերությունը՝ մսի գինը՝ 18 ռ., գոմէշինը՝ 13 ռ., ոչխարինը՝ 20 ռ., գոմի գինը՝ 46 ռ., խոզի հարը՝ 50 ռ., խոզի մսի գինը՝ 20 ռ., կոշիկ՝ 18 ռ., ձեռ հարը՝ 3 ռ. 50 կ., կաթի բաժակ՝ 8 ռ.։

◆ Գալամանգար.—Վաղը երկաթուղային մարդիկներն և Մոսկուայ Արեւելքի ռազմական ամերիկեան կոմիտէի միջև Բաթումից Հայաստան ապրանքների փոխադրելու համար համաձայնութիւնի է կայացել, ըստ որի, կոմիտէն ապրանքների փոխադրելու համար իւրաքանչիւր վագոն վերջանին վճարում է 0.5 գրլոտ, ուրեմն իւրաքանչիւր վագոն ապրանքի Բաթումից Ալէքսանդրապոլ (420 վ.) փոխադրելու համար պիտի վճարել 315 գրլոտ (ներկայ կուրսով մօտ 4375 ռ.)։

◆ Հայ ժողովրդական կուսակցութեան համագումարը Վրաստանի ասամմանեռում.—Մարտի սկզբներին Թիֆլիսում տեղի է ունենալու Հայ ժողովրդական կոչ սոկրութեան համագումարը Վրաստանի բոլոր մեռելերի մասնակցութեամբ։ համագումարին մասնակցելու են կենտրոնական կոմիտէն իր ամբողջ կազմով, ուսանողական Քրիստիան (3 հոգի), տղեկանական Քրիստիան (3 հոգի), Թիֆլիսի կուսակիցների ընդհանուր ժողովից բնարած 12 ներկայացուցիչ.—Գիւղերից ասաց. են հետեւեալ քանակութեամբ ներկայացուցիչներ.—Բաթում—3, Ախալցխա—2, Շուլաւերը—2, Գոնիայում—2, Դարի—2, Թէլաւ—2, Վելիսցիխէ—2, Սաւրամ—2, Սղնախ—2։ Համագումարի նիստերն կարող են ներկայ լինել Հ. Ժ. Կուսակցութեան անդամները, սրանցից ցանկացողներն իրաւունք ունեն մտքերի փոխանակութեան մասնակցելու խորհրդակցական ձայնով։—Համագումարին հրաւիրուելու են նաև Հ. Ժ. Կուսակցութեան Հայաստանի և Ադրբէջանի կենտրոնական կոմիտէների մէկական ներկայացուցիչ։

◆ Բացառում են.—Հայրենիքների միութիւնից ասացել ենք հետեւեալ հետաքրքրական զրուցները. «Մեծարգոյ ս. խմբագիր, խնդրում ենք ձեր թերթում տեղ ասք հետեւեալ երկտողին։ Թիֆլիսում իւրաքանչիւր օր ամենն սեռական հոգի գնը զարթուցն կարեն բարձրանում է։ այս հանգամանքը բացատրում է նրանով, որ տեղական ցուցակում ալիւր կայ։ Ալիւրի որ մէջը շատ քարեր է։ սատանանեռնիցդ որ որոնց ասում է սպիտակ ալիւրի փութն տրվէր 1250 ռուբլով մինչև 1300 ռ., սեղանի ալիւրինը՝ 550 ռ.—600 ռ., եգիպտացորենի ալիւրը՝ 240—280 ռ.։ Մինչև այն փետրարի 16-ի կէսորը ալիւրի գինը բարձրացաւ հետեւեալ չափով. սպիտակ ալիւրի փութը—1550 ռ. մինչև 1650 ռ., սեղանի ալիւրինը՝ 800—875 ռ., և եգիպտացորենի ալիւրը՝ 450—500 ռուբլի։ Ալիւրի գինը այսպիսի հակասական չափերով բարձրանալու տարբեր Թիֆլիսի հասարակութիւնը բարձրացրեց իր բողոքը և մեղադրում է հացթուխներին, որոնք ոչ մի բանում մեղաւոր չեն, որովհանև ՝ալիւրի գինը չափազանց ընկնել, որպէս զի, որ հացի գինն էլ կիջնեն։ Որքան զարմանալի են ու բարեսիրտ Թիֆլիսի հացթուխները—տեսնելու է։...

◆ Դեղարան.—ընթերցարան.—Մեկ խնդրում են տեղեկացնել, որ քաղաքային Ուսանողական անան գրադարանը ընթերցարանը տեղափոխուել է նոր հասցեն։ Ասկան անդամների ընդունելիս գրադարանի տեղեկատուն կարդալու օրերն սահմանվել կը համարել։

◆ Երեկոյեան ուրիշ ժամը 5-ին Ն. Թուխանի անան բանարարկան տեղադրում տեղի կունենայ Հ. Ց. Դ. Ազգերասական միութեան ներքևական գրասենեակը։ կը խօսի ընկ. Ռ. Թուխանը «Հայ գրականական շարժման պատմութեան մասին։ Դասախօսութենից յետոյ տեղի կունենայ նոյ ներկայացուցչական խորհրդի ժողով։

ԲԱՆԻՄՈՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

Մեռաղազօծների միութեան դիմումը

Թիֆլիսի մեռաղազարի բանտարների միութիւնը դիմում է որպէս ազգաբանների մինիստրութեանը, որ 60 տարկան յանչուրը յանչարի 1-ից, որ ասում է, որ այդ յանչուրից օգտուում են պետական հիմարկութիւններում ազգաբանով բոլոր այն բանտարները և ծառայողները, որոնք կռանած են միութեան հետ նուլիկեանական պարտաւորով իսկ միւս պետական հիմարկութիւնների ծառայողները և բանտարների յանչուրը նշանակած է փետրարար 1 ից 30 տոկոսով 60 տոկոսի։ Ի նկատ ունենալով այն հանգամանքը, որ այդ որոշումը մեռ ազդում է մեր բանտարական գանգատների մէջ, մեռաղազարի բանտարների միութիւնը, ուսանելով այդ բանից, շտեսգրաւած չլինելով այդ խնդրով, քանի որ ինքը ունի կուլտուրային պայմաններ, այդպիսի որոշումը համարում է ոնիլոյտարների. որովհանև նա ընդունում է բանտարների այդ մասի պահանջները։ Միութիւնը խնդրում է տալ. մինիստրը բանեանը ջանալ 60 տոկոս յանչուրը սա 1-ը յանչարի, տարածելու բոլոր հիմարկութիւնների բանտարների և ծառայողների վրայ, առանց խորհելու։

Ախտառանի միջազգային բիւրօի խորհուրդը

Ախտառանի միջազգային բիւրօի խորհուրդը յունուարի 28 ին կրկին զանգաս էին հուլի տանում. այսոր բոլորովին ուրիշ տեսակ վերաբերմամբ հանդեսաւոր ենք լինում։ Վրաստանին տալի յորդանքով են վերաբերում թէ ներսը և թէ դուրսը։

Այդ բանի ապացոյց է այն տեղեկութիւնը, որ երեկ հրատարակեց լրագրերնում։ գեներալ Դենիկինը հանձնում է Անդրկովկասի հանրապետութիւններին, որոնց թւում նաև Վրաստանի դեմոկրատական հանրապետ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋԸ

Պարիզ

Թերագոյն խորհրդի պ. նախագահին.—Ես և իմ ժողովուրդս երախտագիտ ենք ձեզ Հայաստանի և հայ ազգի անկախութեան համար արած ձեր անելիքի հոգացողութեան համար։ Մարդասիրութեան և արդարութեան այդ պակասի մէջ մենք տեսնում ենք դարձեալ մի խրատանքներ, որ իմ ժողովրդին այս անգամ պատերազմի ընթացքում ուրեմն հեղինների գլխով վարուեցին։ Օրհնում եմ ձեզ և մաղթում բարեբաստիկ կեանք։

Դեկտ. Ն. Կարապ. Ամենայն Հայոց

Լոռդ Քրզոնին

Հայաստանի հանրապետութիւնը հանդիսաւոր համար ձեզ ուսած ուսիրքը հաղորդեց ինձ, որի համար իմ և իմ ազգերի կողմից շնորհակալութիւններս եմ յայտնում և երախտագիտութիւնս ինձ ասդն և պահեն։ Յատկապէս ձեզ մաղթում եմ երկար և բարեբաստիկ կեանք։

Դեկտ. Ն. Կարապ. Ամենայն Հայոց

Լորդ Ռոբոնին

Հայաստանի հանրապետութիւնը հանդիսաւոր համար ձեզ ուսած ուսիրքը հաղորդեց ինձ, որի համար իմ և իմ ազգերի կողմից շնորհակալութիւններս եմ յայտնում և երախտագիտութիւնս ինձ ասդն և պահեն։ Յատկապէս ձեզ մաղթում եմ երկար և բարեբաստիկ կեանք։

Դեկտ. Ն. Կարապ. Ամենայն Հայոց

Լոնդոն

Լարգերի պատ.—Քենը բերի տրգեմիկոսին։

Յունուարի 28. Տէր, իմ ժողովրդի կողմից ուղում եմ արտայայտել ձեզ մեր անկեղծ շնորհակալութիւնները ձեր անխոնջ ջանքերի համար մեր ազատելու որը պատճ. կը բերի և ձեզ և ձեր ընտանեաց մեր վրայ։ Նրանք եղել են սխրական հերոսների դարձ և այժմ չունել են մեզ համար մեր ազգային յուղումները մեր պետութեան փաստաբերն հանելուց։ Ապրեցում եմ և վստահ եմ, որ դուք չպիտի ձգեք մեր դատը մինչև որ ամբողջ աշխարհի կողմից չճանաչի ուսի ընդարձակ Մեծ ազգ և Ամենի Հայաստանը։ Մեր ազգ ազգերները և արիացաղ ազգերի ինդիրը կը լուրեն։

Գաւառական կոմիտաս Ղարիբեան

Եռաժեսազգեց Կոմիտաս վրդ. առողջութիւնը

Դ. Գոլոց սաստկած նեռանալով հաղորդում են, որ Մայր Աթոռի մեռաղան անանան երաժշտագէտ Կոմիտաս վրդ. գտնուելիս Իրանդուիլիից տարուելիս էլ է։

Լոզարեան նեռարանը

Տղոցկութիւններ կան, որ վերջերս Լոզարեան նեռարանը վեր է ածել հայազգիական ինստիտուտի, բայց որովհանև ուսանողների հարկաւոր թիւը չկայ, ուստի մասդարանի կայ վերանալու։ Սառաւոր Ամենայն Հայոց Կոմիտասի։ («Ազատ.»)

Դիմում գեղ. Հակոբեանի

(Հեռագրով, պատճէնը «Ազատամարտ»-ին)

Ղարաքիլիսա, 12 փետր.—Ղարաքիլիսայի գաւառի 240,000 գաղթականները, իմանալով ոչ. Մեջլիսի Մահ. Ազգերի պաշտօնի փ. Լեռան մասին, մեռաղազարի պաշտօնի և Թուրքերի Մահ. Ազգերի մասին մեռ ասելի ևս լուսաղել է։ Թէև մեր խնդիրը նախկին նահանգապետի մասին մեռ ասած էր, բայց այժմ յոյս ունենք ձեր բարեհաճ ուշադրութեան վրայ։ Կարճ ժամանակում մեռաղ. Մահ. Ազգերի ոչոյ ասած հանդը և գործունէութիւնը հարկաւորում է ինձ ուր հարիւր հազար գնակոչութեան անուն նեռ ամենանախանձելի խնդրել ձեզ, որ Թուրքեց նրան նորն պաշտանում այս լրջանում։ Հաւատացած եմ, որ ազգասարերների մեռ կարիք ունեցող բազմաչարչար ժողովրդի խնդիրը կը լուրեն։

Գաւառական կոմիսար Ղարիբեան

ՎՐԱՍՏԱՆ

ՎՐԱՑ ԿԵԱՆՔ

Վրացիներ եւ Դենիկինը

Այդ վերնագրով հետեւեալ խմբագրական յոդուածն է տպագրել ոսոթալ պետական թերթերի օրգան «Երիտասարդ» իր № 36-ում.

«Վրաստանի գեներալ-մայոր, — ասում է նա,—հետաքրքիր տեղեկացնում է իր զրուցութիւնը։ Մինչդեռ անկախութեան նոր հրատարակման մէջ ոչինչ մասնաւորապէս ասուած չի լինում։ Ինչպէս է մի լուսաւոր տեսակցութիւն մի Անկախ անդամների միջև ժողովրդի օրինական կը համարել։

Երեկոյեան ուրիշ ժամը 5-ին Ն. Թուխանի անան բանարարկան տեղադրում տեղի կունենայ Հ. Ց. Դ. Ազգերասական միութեան ներքևական գրասենեակը։ կը խօսի ընկ. Ռ. Թուխանը հայ գրականական շարժման մասին։ Դասախօսութենից յետոյ տեղի կունենայ նոյ ներկայացուցչական խորհրդի ժողով։

ԲԱԿՈՒ

ԱՅՍՕՐ

Երեկոյեան ժամը 5 ին Դաշնակցութեան Ուսանողական Միութեան գրասենեակում տեղի կունենայ Հ. Ց. Դաշնակցութեան Ուսանողական Միութեան մարդկանց նիստ. հրաւիրուում են ներկայ գտնել վարչութեան նախկին անդամները. քննելու է մի լուսաւոր սեղանակցի խնդիր։ Անկախ անդամների թիւից ժողովը օրինական կը համարուի։

Երեկոյեան ուրիշ ժամը 5-ին Ն. Թուխանի անան բանարարկան տեղադրում տեղի կունենայ Հ. Ց. Դ. Ազգերասական միութեան ներքևական գրասենեակում։ կը խօսի ընկ. Ռ. Թուխանը հայ գրականական շարժման մասին։ Դասախօսութենից յետոյ տեղի կունենայ նոյ ներկայացուցչական խորհրդի ժողով։

մասնաւորապէս ինքնավարութեան փաստաբերի գաղափարներ։

Ճիշտ է, այն օրից, ինչ Գարիգին գրագրի խորհուրդը մեզ համաչեցաց, գեներալ Դենիկինի յայտարարութիւնը կարծես ոչ մի մտքանչ չունեցաց և չունեցաց։

Մենք ինքներս Դենիկինի վերաբերութիւն զարգանն ու զարգացման պետութիւն չենք համարում։ Նրանց չունեն ոչ մի պետական յատկութիւն, որով ասեն մի պետութիւն պէտք է բնորոշի — չունեն ասելանութիւնում սերբ, բնակիչների քաղաքացիութիւն։ Նրանց ոչ ոք ոչ ինչ-նուազ թիւն ու մասնակցութիւն չեն ասարի։ միայն մի գնուած այժ են և ուրիշ ունչիչ։ Իսկ այդ համարանքը նրանց պետութիւն գարձնել չէ կարող։ Ասատ Դենիկինի կողմից մեր համարանքը տարածման պետութեան համար ունեցաց։ Դենիկինն ունեցաց է նեռնալ։ Ինչպէս կարող է ուսնեռալ սրեկ պետութիւնից բրեալ ազգերի մէջ ճանաչում։

Բայց ով համարում է բարձրագոյն պետական որոշումները։ Նա համարվիճեն չպէտք է լինի։ Դենիկինի կողմից մեր գոյութեան համարանքը մի մեծ բան էր։ այդ ասում նշանակում։ Դենիկինի գրեալ ազգերի մէջ ասանչ։ Ինչպէս կարող է ուսնեռալ սրեկ պետութիւնից բրեալ ազգերի մէջ ասանչ։

Բայց ով համարում է բարձրագոյն պետական որոշումները։ Նա համարվիճեն չպէտք է լինի։ Դենիկինի կողմից մեր գոյութեան համարանքը մի մեծ բան էր։ այդ ասում նշանակում։ Դենիկինի գրեալ ազգերի մէջ ասանչ։ Ինչպէս կարող է ուսնեռալ սրեկ պետութիւնից բրեալ ազգերի մէջ ասանչ։

Գարիգի խորհուրդը համարանքը մեր անկախութիւնը ոչ մեր սերունդ։ քանի որ քաղաքականութեան մէջ սէն ու սիրտ լաւ գլուխ մեռը սատան տեղ մեռ բանում։ Համարանքը պետութիւնների սանչեր տալ գործել էր տալիս սեփական շահերի գիտակցութիւնը։

Նրան տեսակ երանան չպէտ սատան ունի Դենիկինի գրած քայլը։ Սակայն այդ քայլը յասակ բնոյթ է։ գրեալ։ որովհանև Դենիկինի լրագրեալ է խմբագրական Ռուսատանը։ Ռուսատանը սուրբիկներ տեսակներ մեծ իրաւունք ունի պետական վրայ։ ընդամենը մեռ երկու տարի է անցել այն օրից, թէ պետական Ռուսատանի մի հատ լուսակ հանեցաց էր։ Այդ պատճառով կեցա չէ իրեղ հոգեբանական արտատպ փոխարէ։ Եւ թէ այդ հոգեբանական մէջ բնկում տեղի տալեցաց և գնեց։ Դենիկինին պարտ գոնէ տեղը կամաւորական փաստաբերի դրդումներն և նրա տեսակներին մասնակցում հանեցին, դրա պատճառը բացի բոլշեվիկների տարած յաղթանակներից։ Վրաստանի պետութեան հանձնարարը տալի տարատեսակ ոչ մեր դիրքերին և լուկ գիտնական կարծիք չէ։ Ռուսատանին, ինչպէս գիտանց, գաղութից ոչ մէկն էր պատրաստ, ոչ մէնը, բայց և այնպէս նա թեստ պատրաստ։ Վրաստանի հանանաստ Լիսաքը կարծում է նեռքին փրոնի ոյժի, գեներալական մասարբ լինելու մէջ։ Ամենը տարաստ են այդ միասնութեան հետ հանել։ տանելու նամակներ գեներալական ոյժ կարդ Քարգրդին Ռուսատանի ամենաուրիկը դրեալ Ռուսատանի ամենաուրիկը։ Դրանց նրան հայատարիկ կեցել նամակներ։

Մենք ինքներս Դենիկինի վերաբերութիւն զարգանն ու զարգացման պետութիւն չենք համարում։ Նրանց չունեն ոչ մի պետական յատկութիւն, որով ասեն մի պետութիւն պէտք է բնորոշի — չունեն ասելանութիւնում սերբ, բնակիչների քաղաքացիութիւն։ Նրանց ոչ ոք ոչ ինչ-նուազ թիւն ու մասնակցութիւն չեն ասարի։ միայն մի գնուած այժ են և ուրիշ ունչիչ։ Իսկ այդ համարանքը նրանց պետութիւն գարձնել չէ կարող։ Ասատ Դենիկինի կողմից մեր համարանքը տարածման պետութեան համար ունեցաց։ Դենիկինն ունեցաց է նեռնալ